

VAI TRÒ CỦA ÂM NHẠC TRONG VIỆC BỒI DƯỠNG LÝ TƯỞNG CÁCH MẠNG VÀ LÒNG YÊU NƯỚC CHO THẾ HỆ TRẺ Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

PGS. TS. Nguyễn Thu Nghĩa *

Tóm tắt: Âm nhạc là một loại hình nghệ thuật phổ biến, là món ăn tinh thần vô cùng phong phú cho các thế hệ nói chung và thế hệ trẻ nói riêng. Ngoài vai trò giải trí, âm nhạc còn có vai trò nhận thức, giáo dục, thẩm mỹ. Trong bài viết này, tác giả trình bày vai trò của âm nhạc đối với việc bồi dưỡng lý tưởng cách mạng và lòng yêu nước cho thế hệ trẻ ở Việt Nam hiện nay; phân tích một số vấn đề

đang đặt ra đối với việc bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước cho thế hệ trẻ bằng âm nhạc và đề xuất một số giải pháp cơ bản góp phần nâng cao hơn nữa vai trò của âm nhạc trong bồi dưỡng lý tưởng cách mạng và lòng yêu nước cho thế hệ trẻ ở Việt Nam hiện nay.

Từ khóa: Âm nhạc, nghệ thuật, thế hệ trẻ, lòng yêu nước, lý tưởng cách mạng.

Nhận bài: 25/10/2024; đưa vào quy trình biên tập 25/10/2024; duyệt đăng 25/6/2025.

1. Mở đầu

Trong các loại hình nghệ thuật, âm nhạc là loại hình nghệ thuật phổ biến, là món ăn tinh thần phong phú được tất cả các thế hệ yêu thích. Âm nhạc xuất hiện trong suốt cuộc đời mỗi người, từ lúc trong nôi nghe tiếng ru ngọt ngào của bà, của mẹ, những bài hát đồng dao thuở thiếu thời đến những bài hát thể hiện tình yêu đôi lứa, những bài ca gắn với các hoạt động sinh hoạt tập thể, kể cả khi nhắm mắt xuôi tay trong các điệu ca buồn, mang theo nhiều tiếc nuối của người ra đi và người ở lại. Âm nhạc không chỉ mang ý nghĩa giải trí, thỏa mãn những nhu cầu thẩm mỹ, tình cảm thẩm mỹ, thị hiếu thẩm mỹ mà còn có ý nghĩa trong việc nhận thức, giáo dục, hoàn thiện nhân cách con người. Những tác phẩm âm nhạc có ý nghĩa nhân văn sâu sắc có tác động

tích cực đến suy nghĩ, lối sống, nhân cách và ngược lại, những tác phẩm âm nhạc có ca từ không phù hợp với thuần phong mỹ tục, sáo rỗng, phản cảm... có thể ảnh hưởng xấu tới suy nghĩ, lối sống, cách ứng xử và hành động của con người.

Nhà mỹ học nổi tiếng người Đức Hegel nhận xét: “âm nhạc đi tới chỗ biểu hiện tất cả những tình cảm riêng biệt, tất cả những sắc thái niềm vui, niềm thanh thản, sự vui vẻ tinh thần và ngẫu hứng, sự hoan hỉ và những gì chuyển tải nó, cũng như đi qua mọi mức độ buồn bã và lo âu. Những mối lo lắng, đau đớn, những khát vọng, sự sùng kính, lời cầu nguyện, tình yêu trở thành lĩnh vực riêng cũng được âm nhạc thể hiện” [1, tr. 137].

2. Vai trò của âm nhạc trong bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước cho thế hệ trẻ Việt Nam hiện nay

Nghiên cứu vai trò của âm nhạc trong bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước cho thế hệ trẻ Việt Nam hiện nay, có thể nhận thấy:

Thứ nhất, vai trò nhận thức

Khi tình hình biển Đông có những biến động phức tạp, đã có rất nhiều nhà thơ, nhà văn tham gia cuộc thi viết thơ - nhạc với chủ đề “Đáy biển Việt Nam” do báo điện tử Vietnamnet phối hợp cùng Hội Nhà văn Việt Nam, Hội Nhạc sĩ Việt Nam và Công ty Cổ phần Truyền thông Quê hương tổ chức. Rất nhiều bài hát trong cuộc thi này đã thấp sáng ngọn lửa yêu quê hương đất nước; khích lệ và cổ vũ tinh thần và ý chí bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ thiêng liêng của Tổ quốc. Với chất lượng nghệ thuật cao, nội dung phong phú, đa dạng, khi viết về chủ đề biển đảo, rất nhiều tác phẩm thơ, nhạc đã khắc họa sâu sắc niềm tự hào về con người, về thiên nhiên vùng biển đảo Việt Nam. Rất nhiều tác phẩm âm nhạc đã thể hiện được lòng yêu nước, khát vọng hòa bình, hữu nghị của dân tộc Việt Nam.

Những ca khúc viết về biên cương, đảo xa của thế hệ trẻ được sinh sau ngày đất nước hoàn toàn giải phóng với một tình yêu tha thiết, nồng nàn mà giản dị, chân thành. Những lời hát về biển đảo quê hương được thể hiện qua giai điệu hào hùng, sống động, tràn đầy khí thế của người chiến sĩ đang ngày đêm canh gác biển đảo:

“Biển xanh lấp lánh, hải âu tung cánh

Trường Sa nơi ấy có anh

Bao nhiêu tình thương bay qua đại dương

*Gửi người chiến sĩ biên cương trái tim nồng
cháy yêu thương*

*Cho mỗi tấc đất Mẹ hiền quê hương dấu yêu
Mãi luôn NGÔI SÁNG!”*

(Bay qua Biển Đông - Tác giả: Lê Việt Khánh)

Qua những câu hát, người nghe cảm nhận rất rõ tình thương yêu của những người ở đất liền muốn gửi gắm ra hải đảo xa xôi...

giúp thế hệ trẻ hiểu được sứ mệnh thiêng liêng của những người lính đang ngày đêm làm nhiệm vụ cũng như trách nhiệm của cá nhân đối với quê hương, đất nước.

Trong thời gian vừa qua, có nhiều nhạc sĩ và ca sĩ trẻ trong hoạt động sáng tác và biểu diễn âm nhạc đã tìm về với chất liệu dân tộc. Việc kết hợp giữa âm nhạc hiện đại và âm nhạc dân tộc đã kế thừa, phát huy những giá trị tinh thần cao đẹp của người Việt và làm cho nhiều ca khúc mang màu sắc tươi mới, hấp dẫn hơn và thu hút được sự chú ý của khán giả trẻ. Những tác phẩm được chất lọc, thăng hoa từ tình yêu của tác giả đối với nghệ thuật dân tộc cùng với sự sáng tạo đã đem lại làn gió mới cho âm nhạc Việt. Có thể kể tên những sáng tác thành công với sự kết hợp giữa âm nhạc dân tộc và âm nhạc hiện đại như bài hát *Ngôi tựa mạn thuyền* của Lê Hoàng Phong do ca sĩ Tùng Dương thể hiện. Bài hát *Ngôi tựa mạn thuyền* giúp thế hệ trẻ có thêm lý do để tìm hiểu về âm nhạc dân tộc, đặc biệt là dân ca Quan họ Bắc Ninh - một di sản văn hoá phi vật thể của nhân loại. Có những bài hát vượt ra khỏi biên giới và được bạn bè quốc tế đón nhận như bài *Để Mỹ nói cho mà nghe, See tình...* Yêu thích và đam mê âm nhạc dân tộc, nhạc sĩ Lê Cát Trọng Lý có một hành trình khám phá những khúc hát xưa của các dân tộc trên khắp đất nước bằng dự án “*Những khúc ca Việt cổ*”. Lê Cát Trọng Lý đã dày công sưu tầm những lời ru, khúc ca sâu bi, những câu hát yêu thương hay sự vui mừng trước mùa mới, viết lại lời Kinh và sau đó sử dụng nhạc thính phòng phối khí lại. Các ca khúc của Lý luôn mang hơi thở dân gian, giúp thế hệ trẻ hiểu hơn, yêu quý hơn những di sản văn hoá dân gian của các dân tộc trên khắp mọi miền đất nước⁽¹⁾.

Nói đến âm nhạc dân tộc có ảnh hưởng đến thế hệ trẻ không thể không nhắc đến ca sĩ Nguyễn Thị Ngọc Hà, nghệ danh Hà Myo. Tham gia cuộc thi Giọng hát hay Hà

Nội 2020 đạt giải nhì với *Xẩm Hà Nội*. Hà Myo gắn bó với hát Xẩm như *Xẩm thập ân - Công cha ngãi mẹ sinh thành, Ký sự Trường Sa, Xẩm Hà Nội, Trò chơi í a Trời cho, Xẩm Xuân chúc phúc, Xẩm Bốn mùa hoa Hà Nội, Xẩm Xuân xanh*, và các bài hát văn như *Cô đôi thượng ngàn*, dân ca Mường như *Đập Nàng Khọt*,... Âm nhạc mà Hà Myo trình diễn có sự kết hợp giữa lời dân gian với phần phối khí kết hợp giữa xẩm, nhạc điện tử và rap đã tạo nên những tác phẩm hấp dẫn, phù hợp với thị hiếu của giới trẻ.

Với MV ca nhạc *Ký sự Trường Sa*, Hà Myo “mong muốn sản phẩm âm nhạc của mình phần nào thể hiện được bức tranh toàn cảnh về vẻ đẹp của Trường Sa, vẻ đẹp của biển trời quê hương Việt Nam, về con người và ý chí kiên cường của các chiến sĩ nơi hải đảo xa xôi. Cùng với đó, tôi hy vọng các bạn trẻ sẽ hiểu hơn về biển đảo quê hương, những khó khăn nơi đầu sóng ngọn gió của các chiến sĩ nơi đây. Qua đó, tăng thêm tình yêu Tổ quốc và niềm tự hào là những người con của đất Việt”⁽²⁾.

Thứ hai, vai trò giáo dục

Vai trò của âm nhạc trong bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước cho thế hệ trẻ Việt Nam hiện nay còn thể hiện ở vai trò giáo dục. Nhờ có âm nhạc, tình yêu quê hương đất nước, tự hào về dòng máu con Rồng cháu Tiên còn được nảy sinh từ những lời ca nhẹ nhàng, giàu ý nghĩa.

Trong những năm gần đây, những bài hát thể hiện lòng tự hào dân tộc như *Tự hào hai tiếng Việt Nam, Việt Nam ơi, Hello Việt Nam, Tôi người Việt Nam, Thương ca tiếng Việt, Việt Nam ngày mới*,... được thế hệ trẻ đón nhận vô cùng nồng nhiệt. Các bài hát trở thành chất liệu chính trong các buổi liên hoan văn nghệ, sinh hoạt cộng đồng của thế hệ trẻ, giáo dục cho thế hệ trẻ dù đi đâu, về đâu, dù ở bất cứ nơi nào đều tự hào mình là người Việt Nam. Một bài hát được vang lên trong rất nhiều dịp lễ quan trọng của Việt Nam là *Một vòng Việt Nam* được thể hiện qua giọng hát truyền cảm hứng của Tùng Dương. Đây là bài hát chủ đề chính thức của chương trình

Around Việt Nam do nhạc sĩ Đông Thiên Đức sáng tác. Đúng với sứ mệnh của mình là giới thiệu những thước phim tuyệt vời về đất nước, con người Việt Nam, bài hát thể hiện khí phách hiên ngang, bất khuất của con người Việt Nam theo suốt chiều dài lịch sử đã chạm đến trái tim của hàng triệu người yêu nhạc.

“Ai đã ghim vào những thân tre bao ký ức xót xa hồi mẹ?

Ai đã ru ngủ những dòng sông cùng êm ả chảy về hướng đông?

Con đã vẽ hình hài quê hương qua những khúc hát ru của mẹ

Còn bao nhiêu lời ru con vẫn chưa được nghe
Việt Nam quê hương ta đẹp lắm, mặc lửa khói giày xéo tháng năm

Người Việt Nam da nâu, mắt đen, thảo thơm
bất khuất như cảnh sen

Việt Nam ơi, quê hương ta ơi, biển lúa chín vàng thơm ngát trời

Vọng tiếng ai hò vì nhớ con đò à ơi

Dậy với tôi nào, dạo với tôi nào

Dạo khắp một vòng Việt Nam

Nhìn non sông trời vẫn, đất vẫn

Cùng với tôi nào, dạo với tôi nào

Dạo khắp một vòng Việt Nam

Come with me, we'll travel around
Việt Nam”⁽³⁾.

Thứ ba, vai trò nâng cao giá trị thẩm mỹ

Vai trò của âm nhạc trong bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước cho thế hệ trẻ còn thể hiện ở *giá trị thẩm mỹ*, giúp cho họ không bị vướng bận bởi những tính toán vụn vặt, mang tính thực dụng, mà để cảm xúc được thăng hoa, bay bổng hướng tới cái đẹp, cái cao cả, cái anh hùng. Chính âm nhạc đã xóa tan những ưu phiền, mệt mỏi, lo lắng trong cuộc sống cũng như tiếp thêm sức mạnh để con người vươn tới cái đẹp, cái tốt, chiến thắng cái xấu, cái ác. Âm nhạc có vai trò hết sức quan trọng trong việc thanh lọc, loại bỏ các cảm xúc tiêu cực, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, nhân cách đạo đức, nuôi dưỡng tâm hồn, bảo đảm sự phát triển hài hòa, toàn diện của con người.

Nhờ có năng lực thẩm mỹ, trong đó có tình cảm thẩm mỹ, nhu cầu thẩm mỹ, thị hiếu thẩm mỹ, lý tưởng thẩm mỹ được bồi đắp nhờ vai trò của âm nhạc mà thế hệ trẻ phát hiện ra cái hay, cái đẹp, cái giá trị thẩm mỹ của thế giới xung quanh mình. Nhờ đó làm tối ưu hóa các quá trình tâm sinh lý, kích thích tính chủ động cho thế hệ trẻ, giúp họ có phản ứng nhanh, nhạy, chính xác trong sáng tạo, thưởng thức, đánh giá thẩm mỹ. Sự kết hợp giữa âm nhạc với lý tưởng thẩm mỹ cao đẹp kích thích tính tích cực, năng động của thế hệ trẻ. Đời sống tinh thần của thế hệ trẻ cũng từ đó trở nên phong phú, đa dạng và phát triển hơn.

Trên cơ sở kế thừa những thành tựu của các thế hệ đi trước, sáng tạo cho phù hợp với điều kiện mới cũng như hội nhập, giao lưu với âm nhạc quốc tế, âm nhạc Việt Nam đã đem lại cho thế hệ trẻ góc nhìn mới về thẩm mỹ trong âm nhạc, về thời trang, về phong cách làm việc nghiêm túc, hiệu quả, cống hiến hết mình, xây dựng lối sống hướng tới cộng đồng, đề cao cá tính, dân chủ.

Âm nhạc gắn bó mật thiết với thế hệ trẻ và trở thành nhu cầu rất lớn không thể thiếu trong cuộc sống của họ. Qua việc thưởng thức những tác phẩm âm nhạc giàu tính nhân văn, nhân đạo, thể hiện lòng tự hào về quê hương đất nước mà hình thành nên lý tưởng cách mạng. Không có lý tưởng cách mạng, không có tình yêu và niềm tự hào dân tộc thì thế hệ trẻ không thể vượt qua khó khăn, thử thách, cám dỗ của cuộc sống thường ngày.

Song song với vai trò tích cực của âm nhạc trong bồi dưỡng lý tưởng cách mạng và lòng yêu nước cho thế hệ trẻ, trong thực tiễn, không phải sản phẩm âm nhạc nào cũng có vai trò tích cực như vậy mà có rất nhiều tác phẩm âm nhạc đánh vào thị hiếu tầm thường của đám đông, mong muốn thu lợi nhuận mà có những sáng tác chưa thực sự phù hợp với thuần phong mỹ tục, chưa làm được vai trò của âm nhạc trong việc bồi dưỡng tâm hồn, lý tưởng cho thế hệ trẻ. Thế hệ trẻ ham thích những cái mới, lạ, am hiểu về công nghệ, có nhiều thời gian để cập nhật. Ngay cách đặt tiêu đề bài hát

như Bốc bát họ, Thích Ca Mâu Chí, Cypher nhà làm, Ông bà già tao lo hết, Tròn, Quan hệ rộng, Mấy thật mấy, Lái máy bay,... đã gây tò mò cho giới trẻ, và khi tiếp xúc với những ca từ không phù hợp sẽ ảnh hưởng tiêu cực đến họ.

Có rất nhiều nhà nghiên cứu, nhà phê bình âm nhạc, nhạc sĩ, ca sĩ có tâm với nghề đã lên tiếng về vấn nạn này. Trong bài viết “Nhạc rác, nhạc nhắm trên không gian mạng làm hại giới trẻ”, các tác giả cho rằng: “việc sản xuất các sản phẩm với hình ảnh và ca từ làm ảnh hưởng xấu đến thuần phong mỹ tục, văn hóa của đất nước lại được lan truyền quá dễ dàng trên mạng xã hội hay các trang nhạc trực tuyến đã làm ảnh hưởng tiêu cực tới người nghe, xem - tác động không nhỏ tới nhận thức, hành vi của thanh, thiếu niên khi tiếp nhận những sản phẩm âm nhạc chứa nội dung độc hại đó”⁽⁴⁾. Nhạc sĩ, nhà phê bình âm nhạc Nguyễn Quang Long cho rằng, “âm nhạc có tác động rất mạnh đến thẩm mỹ, lối sống của giới trẻ. Dù âm nhạc là sự tự do sáng tạo nhưng cái gì cũng có chuẩn mực và phải hướng đến cái đẹp. Sẽ cực kỳ nguy hiểm nếu như những sản phẩm âm nhạc bậy bạ này được cổ xúy và lan tràn trên các phương tiện nghe, nhìn chính thống”⁽⁵⁾.

Đáng phần nộ hơn nữa, có nhiều bài nhạc chế xuyên tạc lịch sử dân tộc trên Tik Tok như đoạn nhạc chế từ bài thơ Lượm của nhà thơ Tố Hữu với hình ảnh “chú bé loắt choắt” quen thuộc⁽⁶⁾, hay chế lời bài hát Thương quá Việt Nam, Huyền thoại Mẹ, Tiếng chày trên sóc Bom Bo⁽⁷⁾,...

Tham gia vào việc lợi dụng âm nhạc để thực hiện việc tuyên truyền các quan điểm lệch lạc, chống phá thành tựu của Việt Nam qua gần 40 năm đổi mới, cũng như bịa đặt, xuyên tạc, bôi nhọ chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước ta; ca ngợi những kẻ phản động, âm mưu chống phá đất nước, không thể không kể đến trung tâm âm nhạc lớn ở hải ngoại là Asia. Những tác phẩm âm nhạc có nội dung không phù hợp với lý tưởng cách mạng của ta, bị cơ quan quản lý cấm lưu hành thì trung tâm này

cố tình lồng ghép vào các chương trình kỷ niệm, ngày trang dưới chiêu bài nhân danh tự do. Chúng khoắc lác “giúp tuổi trẻ đi tìm sự thật quá khứ, tuổi già bù ngùi nhớ lại những ngày tháng cũ, để nhìn lại và hãnh diện; lưu giữ và truyền cho đời sau những sáng tác âm nhạc và nghệ thuật không bao giờ nhạt phai trong lòng dân tộc; lồng trong những tài liệu lịch sử giá trị, xứng đáng để chia sẻ và gìn giữ cho các thế hệ tiếp nối?”⁽⁸⁾. Trong danh mục 90 ca khúc, liên khúc chưa được Cục Nghệ thuật biểu diễn cấp phép phổ biến trên toàn quốc, lại được các trung tâm phản động chuyển sang các dạng hát karaoke và lợi dụng

Youtube để phát tán bài hát này một cách triệt để. Ngoài ra, chúng còn sử dụng những bản nhạc sẵn có, chế thêm lời, phối lại nhạc, gọi là “nhạc chế”. Những bài “nhạc chế” này thường có nội dung bôi nhọ, xuyên tạc, bịa đặt về chủ trương, đường lối của Đảng; chính sách của Nhà nước ta; hạ bệ các lãnh tụ và anh hùng cách mạng. Đồng thời, chúng lôi kéo một số nhạc sĩ, ca sĩ vào những hoạt động sai trái này bằng nhiều thủ đoạn như dụ dỗ, mua chuộc bằng tiền, đặt viết bài sau đó thuê những ca sĩ biểu diễn những ca khúc đó trên sân khấu, hoặc là thu băng đĩa phát tán trên mạng.

3. Một số giải pháp nâng cao vai trò của âm nhạc trong việc bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước cho thế hệ trẻ trong giai đoạn hiện nay

Để nâng cao vai trò của âm nhạc trong việc bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước cho thế hệ trẻ trong giai đoạn hiện nay, theo chúng tôi trong thời gian tới cần phải tiến hành một số các giải pháp như sau:

Một là, Đảng ta cần đảm bảo được tính định hướng chính trị trong định hướng các giá trị thẩm mỹ. Đó là độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội; chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng của Đảng, nền kinh tế thị trường mà Việt Nam xây dựng là nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Bởi quá trình toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế cùng với phát triển như vũ bão của công nghệ thông tin và truyền thông như hiện nay đang có tác động sâu sắc đến đời sống tinh thần của công chúng nói chung và thế hệ trẻ nói riêng theo hai hướng, cả tích cực và tiêu cực, cả tiến bộ lẫn cái sai trái, phản động.

Nhà nước cần rà soát để bổ sung và xây dựng các chế tài nhằm ngăn chặn sự phát tán, truyền bá các tác phẩm âm nhạc có nội dung, tư tưởng gây ảnh hưởng xấu đến lý tưởng cách mạng và lòng yêu nước của thế hệ trẻ. Sử dụng có hiệu quả các trung tâm nghệ thuật quốc gia trong việc lan tỏa các giá trị thẩm mỹ thông qua việc giới thiệu nhiều thể loại

âm nhạc của dân tộc nhằm lan tỏa lý tưởng và lòng yêu nước; Quản lý, định hướng các cơ quan báo chí, xuất bản trong việc in ấn, giới thiệu các tác phẩm âm nhạc; lựa chọn các tác phẩm âm nhạc xứng đáng, có giá trị thẩm mỹ cao góp phần nâng cao năng lực thẩm mỹ cho thế hệ trẻ.

Cần phải có định hướng giá trị thẩm mỹ trong âm nhạc một cách rộng rãi thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, các sách báo xuất bản, các đài phát thanh, truyền hình, thông tin số, thông tin mạng có kiểm soát, có định hướng chặt chẽ theo định chuẩn tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.

Cần tăng cường vai trò của công tác tuyên truyền, giáo dục tư tưởng để nâng cao ý thức cảnh giác cho thế hệ trẻ trước những âm mưu, thủ đoạn ngày càng tinh vi của các thế lực thù địch trên mặt trận văn hoá - tư tưởng; loại bỏ những thông tin xấu, độc trên mạng xã hội, dập tắt những luận điệu xuyên tạc, quan điểm sai trái trên mạng xã hội liên quan đến công tác văn hoá, tư tưởng. Bên cạnh việc loại bỏ những trang mạng có nội dung nhằm nhĩ, xử phạt những hình ảnh, âm thanh có ảnh hưởng xấu đến thuần phong, mỹ tục, cần giới thiệu quảng bá những trang mạng có nội dung lành mạnh, có giá trị định hướng thẩm mỹ tốt cho thế hệ trẻ.

Hai là, nâng cao trình độ sáng tác và trình độ lý luận của các nhạc sĩ đặc biệt là nhạc sĩ trẻ bằng cách bồi dưỡng các kiến thức cơ bản và chuyên sâu về sáng tác. Nhạc sĩ cần được trang bị đầy đủ các kiến thức về âm nhạc, không chỉ hiểu biết về âm nhạc hiện đại và còn phải am hiểu sâu sắc về nền âm nhạc dân tộc; có năng lực tiếp nhận các thành tựu của các nền âm nhạc tiên tiến trên thế giới để có thể đem đến cho công chúng nhất là thế hệ trẻ những món ăn tinh thần chất lượng, giàu tính thẩm mỹ. Nhạc sĩ cần tích cực, chủ động thâm nhập thực tế, phát huy hết tài năng, trí tuệ để sáng tạo ra nhiều tác phẩm phản ánh toàn diện, sâu sắc đời sống văn hoá, kinh tế, chính trị, xã hội của đất nước có giá trị cao về tư tưởng và nghệ thuật. Bên cạnh đó, nhạc sĩ cũng cần được bồi dưỡng về tình yêu quê hương, đất nước, lòng tự hào dân tộc, truyền tải được ngọn lửa truyền thống đến với công chúng yêu nhạc, cảm hóa, lay động lòng người bằng những sáng tác thấm đậm lý tưởng cách mạng và lòng yêu nước.

Ba là, nâng cao chất lượng bồi dưỡng, đào tạo đội ngũ lý luận phê bình âm nhạc, có kiến thức lý luận và thực tế cuộc sống, hiểu biết về âm nhạc để có thể đưa ra những định hướng cho công chúng trẻ sáng tác, thưởng thức và đánh giá tác phẩm âm nhạc một cách chính xác. Đội ngũ lý luận, phê bình, đánh giá âm nhạc là

truyền bá, giáo dục, định hướng cho thế hệ trẻ nhưng cần thận trọng, tránh áp đặt một cách máy móc và cứng nhắc, cần giúp họ cảm nhận, đánh giá đúng đắn và phân biệt đâu là những tác phẩm âm nhạc có giá trị nghệ thuật, đâu là những sản phẩm âm nhạc phục vụ những thị hiếu, nhu cầu thẩm mỹ tầm thường. Người làm công tác lý luận, phê bình âm nhạc phải luôn trau dồi kiến thức chuyên môn để theo sát đời sống âm nhạc đương đại, đưa ra những nhận định đúng đắn về âm nhạc cũng như dự báo các xu hướng phát triển tiếp theo. Nhà phê bình, đánh giá âm nhạc phải có những đánh giá khách quan đồng thời hướng dẫn, giúp thế hệ trẻ biết cách thưởng thức âm nhạc một cách hiệu quả, góp phần bồi dưỡng cho họ lý tưởng cách mạng và lòng yêu nước.

Bốn là, giáo dục thẩm mỹ cho thế hệ trẻ, giúp họ hiểu được cái hay, cái đẹp của âm nhạc. Cần định hướng giá trị thẩm mỹ con người Việt Nam trong giáo dục trường quy vì đây là một định hướng quan trọng, cơ bản. Cần định hướng có tổ chức, chặt chẽ, có hệ thống từ nhà trẻ, lớp mẫu giáo đến các bậc học cấp một, cấp hai, cấp ba, đại học, thậm chí là cả cao học, nghiên cứu sinh. Chú trọng công tác giáo dục thẩm mỹ trong âm nhạc bằng những tác phẩm có giá trị thẩm mỹ cao trên thế giới và Việt Nam, góp phần nâng cao năng lực và trình độ cảm thụ âm nhạc cho thế hệ trẻ.

CHÚ THÍCH

⁽¹⁾ Bảo Linh, *Lê Cát Trọng Lý: Hành trình khám phá những ca khúc Việt cổ*: <https://cand.com.vn/doi-song-van-hoa/le-cat-trong-ly-hanh-trinh-kham-pha-nhung-ca-khuc-viet-co-i653521/>

⁽²⁾ Khánh Huyền, *"Ký sự Trường Sa" bằng âm nhạc của ca sĩ Hà MyO*: <https://www.qdnd.vn/van-hoa/doi-song/ky-su-truong-sa-bang-am-nhac-cua-ca-si-ha-myo-723253>

⁽³⁾ <http://www.motvongvietnam.com/>

⁽⁴⁾ Thanh Thụy - Ngọc Dù, *Nhạc rác, nhạc nhảm trên không gian mạng làm hại giới trẻ*, <https://laodong.vn/van-hoa-giai-tri/nhac-rac-nhac-nham-tren-khong-gian-mang-lam-hai-gioi-tre-1173320.laod>

⁽⁵⁾ Hoàng Lân, *"Sốc" vì những ca khúc "bẩn" lan tràn trên những trang nghe nhạc lớn*, <https://hanoimoi.vn/soc-vi-nhung-ca-khuc-ban-lan-tran-tren-nhung-trang-nghe-nhac-lon-368687.html>

⁽⁶⁾ Thảo My, *Nhạc chế độc hại trên TikTok xúc phạm văn hóa, lịch sử: Phải xử lý thật nghiêm khắc*, <http://baovanhoa.vn/giai-tri/nhac-che-doc-hai-tren-tiktok-xuc-pham-van-hoa-lich-su-phai-xu-ly-that-ngheime-khac-37525.html>

⁽⁷⁾ Tùng Thanh, *Phản nộ với những bài nhạc chế, thơ chế xuyên tạc lịch sử dân tộc trên TikTok*, <https://vtcnews.vn/phan-no-voi-nhung-bai-nhac-che-tho-che-xuyen-tac-lich-su-dan-toc-tren-tiktok-ar771292.html>

⁽⁸⁾ Minh Tâm, *Asia 65 - Một sản phẩm trơ trẽn của đám phản động lưu vong*, <https://cand.com.vn/hau-truong/Asia-65---Mot-san-pham-tro-tren-cua-dam-phan-dong-luu-vong-i298514/>

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN

Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1996): *Mỹ học - Những vấn bản chọn lọc*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội.